

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 378

гр. Велико Търново , 05.08.2021 г.

**АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ВТОРИ ГРАЖДАНСКИ И
ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ** в закрито заседание на пети август, през две хиляди
двадесет и първа година в следния състав:

Председател:	ГАЛЯ МАРИНОВА
Членове:	ПЕТЯ СТОЯНОВА ИСКРА ПЕНЧЕВА

като разгледа докладваното от ИСКРА ПЕНЧЕВА Въззивно частно
гражданско дело № 20214000500312 по описа за 2021 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Постъпила е частна жалба от Б. АНГ. М. против Разпореждане № 114/08.04.2021 г. по В.гр.д. № 605/ 2020 г. по описа на ВТОС, с което съдът е върнал касационната му жалба срещу постановеното въззивно решение, като е приел, че последното е необжалваемо. Счита този акт за незаконосъобразен. Съдът не изложил мотиви, защо приема, че воденото между страните дело е търговско, но делото било гражданско съгласно разпоредбата на чл.113 ГПК, тъй като се касаело до спор по договор за потребителски кредит. Сочи, че налице е противоречива практика на ВКС във връзка с тълкуването на разпоредбата, което станало причина за образуване на тълк. дело № 3/ 2019 г. на ОСГТК на ВКС, но това би могло да обуслови спиране на делото до произнасяне на ВКС, а не било основание за връщане на жалбата му. Заема становище, че приемането на тезата, че всички дела с предмет спор относно потребителски договор са търговски, би довело до неефективна защита на потребителите чрез неоправдано ограничаване на достъпа им до касационен контрол. Моли разпореждането да бъде отменено и съдът да постанови администриране на жалбата му.

Съдът намира подадената частна жалба за процесуално допустима – подадена е в законоустановения срок, против подлежащ на обжалване акт, от лице с правен интерес да обжалва същия. Разгледана по същество, частната жалба е основателна.

Жалбоподателят М. е ответник по иск, предявен от БНП Париба Пърсънъл Файненс, с правно основание чл.422 вр. чл.415 ГПК за вземане, произтичащо от договор за потребителски кредит, с цена на иска за главницата 5794.59 лв., на иска за

възнаградителна лихва - 392.19 лв. и на иска за лихва за забава – 835.50 лв. Първоинстанционният съд е приел исковата претенция за основателна и въззивният съд е потвърдил решението му. Срещу въззивното решение е подадена касационна жалба, която е върната на подателя ѝ с обжалваното пред настоящата инстанция разпореждане по съображения, че постановеното по делото въззивно решение не подлежи на касационно обжалване чл.280 ал.3 т.1 ГПК, т.е. съдът е приел, че се касае до търговски спор с цена на иска под предвидения праг за касационно обжалване.

С ДВ бр.100 от 20.12.2019 г. разпоредбата на чл.113 ГПК относно местната подсъдност на искове от и срещу потребители, бе допълнена с изречение второ, гласящо, че образуваните дела по тези искове „се разглеждат като граждански по реда на общия исков процес“. На съда е известно противоречието в практиката на ВКС по въпроса относно тълкуването на цитираната норма и висящото тълк. дело № 3/ 2019 г. на ОСГТК на ВКС за произнасяне по същия въпрос, но становището на жалбоподателя, че въззивният съд е следвало да спре делото до постановяване на тълкувателното решение е неправилно. В т.1 на ТР № 8/ 07.05.2014 г. ВКС е разяснил, че образувано пред него тълкувателно дело по обуславящ производството по висящо дело правен въпрос е основание за спиране на делото само в касационната инстанция на основание чл.292 ГПК, но не и в първоинстанционното или въззивното производство. ВТОС не е имал основание за спиране на делото, а е бил длъжен да администрира жалбата, което той е и сторил, приемайки, че тя е недопустима.

Във връзка с чл.113 ГПК ВТАС намира следното: Систематично новият текст абсолютно нелогично е поместен при нормите, уреждащи правилата относно особената местна подсъдност на различни видове искове, към които правила той очевидно няма никакво отношение, защото урежда съдопроизводствен ред за разглеждането на конкретните искове. По-сериозният проблем обаче е, че самата формулировка е крайно неprecizna и тълкуването ѝ не е еднозначно. Настоящият съд счита, че това изречение следва да бъде отнесено към две разпоредби на ГПК, които да бъдат тълкувани при съобразяване с него. Първата от тези разпоредби е чл.365 ГПК, която норма визира споровете, подлежащи на образуване пред окръжен съд като първа инстанция като търговски дела и предвижда разглеждането им по особения ред на Глава тридесет и втора ГПК. Тя следва да се тълкува в смисъл, че дори и спорът да попада в сочения предметен обхват, т.е. дори и спорното право или правоотношение да произтичат от търговска сделка и да се уреждат от ТЗ, ако страна по спора е потребител, делото се образува не като търговско, а като гражданско и се разглежда по общия исков ред. Вследствие на такова тълкуване се премахва лишеното от логика несъответствие в съдопроизводствения ред за разглеждане на идентични от обективна страна правни спорове в зависимост от това, дали с оглед цената на иска те са подсъдни на районен или на окръжен съд като първа инстанция. Видно е в настоящия казус, че пред ВТОС

въззивното делото е образувано не като търговско, а именно като гражданско. Втората разпоредба, към която е относим новият текст на чл.113 ГПК, е чл.280 ал.3 т.1 ГПК, свързваща допустимостта на касационното обжалване с цената на исковете при разграничаване на делата на граждански и търговски, като от обхвата на касационно обжалване са изключени решенията по въззивни дела с цена на иска до 5000 лв. – за граждански дела и до 20000 лв. – за търговски дела, с изброени изчерпателно изключения. Тълкуването на чл.280 ал.3 т.1 ГПК вр. чл.113 изр. второ ГПК следва да е в смисъл, че при искове от и срещу потребител, предвид образуването им като граждански и разглеждането им по реда на общия исков процес, прагът за допускане до касационно обжалване следва да е предвиденият за граждански дела – 5000 лв., а не този за търговски дела – 20000 лв. При това тълкуване съдът изхожда и от обстоятелството, че последните изменения на ГПК /основно в частта на заповедното производство/ са подчинени именно на целта за подобряване защитата на потребителите и гарантиране упражняването на техните права в съответствие и с директивите на ЕК за предприемане на правни мерки в тази насока. Повишаване на възможността за инстанционен контрол чрез достъп до касационен контрол при понисък праг несъмнено е в интерес на потребителите, изравнява правата им като страни в искиви производства с тези на страните по идентични правни спорове, които от материалноправна точка се квалифицират като граждански, и съответно подобрява целената ефикасност при защитата на правата на тази група субекти. При тълкуването на новия текст съдът държи сметка и за това, че съгласно чл.10 ЗСВ съдебното производство по граждански дела е триинстанционно – първоинстанционно, въззивно и касационно, освен ако в закон е предвидено друго, при което при съмнение за смисъла, по който следва да се тълкува конкретна процесуална норма, свързана с инстанционния контрол, същата следва да бъде тълкувана в полза на жалбоподателя.

По изложените съображения настоящият съд намира за основателно оплакването на жалбоподателя, че спорът – предмет на делото – обуславя вида на делото като гражданско, а не като търговско, както е приел ВТОС, при което приложимият за него праг за допускане до касационно обжалване е 5000 лв., а не 20 000 лв. Постановеното от ВТОС разпореждане е незаконосъобразно и следва да бъде отменено, като делото бъде върнато обратно на съда за администриране на касационната жалба. Касационната инстанция извършва самостоятелна преценка за допустимостта на касационната жалба, независимо от дължимата проверка и преценка от администриращия жалбата въззивен съд, като при неприемане изводите на последния, той разполага с предвидените от закона правомощия.

Водим от горното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ Разпореждане № 114/ 08.04.2021 г. по В.гр.д. № 605/ 2020 г. по описа на ВТОС.

ВРЪЩА В.гр.д. № 605/ 2020 г. на ВТОС за администриране на касационната жалба.

Определението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____